

DE FREMMEDE FISKERE I VESTGRØNLANDSKE FÆRVANDE

Af dr. phil. *Paul M. Hansen*

I flere perioder har fiskere af forskellig nationalitet forsøgt lykken på de grønlandske fiskebanker.

Engelske fiskeskibe gjorde de førstkendte forsøg i 1845. Der var mange torsk ved Grønland i den periode, men allerede i 1851 var den rige torskeperiode slut. Det engelske fiskeri, der i fyrrenes slutning havde været udøvet af ti skibe, talte i dette år kun tre skibe, der vendte hjem med meget små fangster, og dermed var dette fiskeri opgivet.

Skibe fra den amerikanske fiskerby Gloucester tog på helleflynderfiskeri med langliner på Store Hellefiskebanke fra 1866 til omkring århundredskiftet, da fiskeriet blev opgivet, ikke på grund af mangel på fisk, men den høje told, der blev lagt på den saltede helleflynder, gjorde fiskeriet urentabelt.

I en lang periode herefter kender man intet til forsøg fra fremmede nationers side på at fiske ved Grønland. Perioden var fattig på torsk, hvilket er vist ved færingen Napoleon Andreasens forsøg i 1906, »Tjalfe«-ekspeditionen i 1908-09 og to færøkkutteres fiskeri i 1914. Færingers fiskeri skal iøvrigt ikke omtales i denne artikel, men forsøget i 1914 skal dog nævnes her, idet man ved forsøget iagttog gode mængder af helleflynder og havkat, men så godt som ingen torsk.

Den klimamildning, der indtrådte ved tyvernes begyndelse bevirkede en mægtig opgang i den grønlandske torskebestand både i kyst- og fjordområdet og over bankerne.

Det varede ikke længe, før nordmændene sendte skibe til Vestgrønland på torske- og helleflynderfiskeri. Det blev helleflynderfiskeriet, der i første omgang vakte størst interesse. Talrige store norske ekspeditioner, for de størstes vedkommende finansieret af det engelske trawlselskab Hellyers Bros. Ltd., fiskede Davisstrædet tyndt for helleflynder. I årene 1928-33 var de to store fryseskibe »Arctic Queen« på 10.000 tons og »Arctic Prince« på 5000 tons i fuld virksomhed med langlinefiskeri fra ca. 60 store motordoryer og enkelte hjælpefartøjer. Udbyttet lå i disse sæsoner på omkring 3000-4000 tons helleflynder. Desuden bortkastedes mange tons helleflynder, der ikke var af den ønskede

Norsk skib indhandler torsk i Asgricohavn.

Foto: P. M. Hansen

kvalitet. Til trods for, at den grønlandske helleflynderbestand var en jomfruelig bestand, det vil sige så godt som ikke havde været befisket, gik den dog tilbage med rivende hast. Fiskerne måtte efterhånden søge deres fangster over videre strækninger og på dybere vand, og i 1935 var fiskeriet urentabelt. De forsøg, der i de næstfølgende år blev gjort med helleflynderfiskeri, gav kun magert udbytte, og så kom krigen i 1940 og standsede al virksomhed på de grønlandske banker.

Samtidig med helleflynderfiskeri var der også drevet torskefiskeri fra norske skibe. Man indførte en fartøjstype på 150–300 tons med fryseanlæg til agn og helleflynder. Særligt egnet til fiskeri med langliner og med en stor aktionsradius. Af stor betydning for det norske fiskeri var anlægget af den internationale havn ved Færingehavn i 1937, og endnu mere fremmende for den norske virksomhed blev dannelsen af »Asgriko« og senere det norsk–dansk–færøske selskab »Nordafar«. I den store havn ved Færingehavn kan fangsten landes, og der kan indtages olie, vand, salt, agn og proviant.

Nordmændene har fisket i hele det vestgrønlandske område. Enkelte fartøjer har fisket så langt mod nord som helt op til Svartenhuk, men i de senere år har det mest betydningsfulde fiskeri foregået i det område, der ligger mellem Store og Lille Hellefiskebanke, som nordmændene kalder Holsteinsborgdybet. Fiskeriet foregår med de såkaldte »Fløjtliner« d. v. s. langliner, der ikke ligger på bunden, men er fastgjort i begge

ender til forankrede bøjer, så at de hænger i en stor bue, hvis midte når bunden, medens begge ender når til overfladen. Linen fisker ved denne metode i alle vandlag, hvilket er af stor betydning i dette område, hvor torsken oftest står et stykke over bunden. Hvert fartøj sætter 4-5 liner i døgnet. Hvert sæt har 2000-8000 kroge. Det gennemsnitlige krogantal er 2900.

Langlinen har været nordmændenes vigtigste redskab, medens trawlen har haft underordnet betydning. Udviklingen synes dog nu at gå i retning af en forøgelse af trawlerflåden. Fiskesæsonen strækker sig over månederne maj-oktober og hovedsæsonen er juni-september.

Udbyttet af det norske torskefiskeri før krigen var i begyndelsen ret beskedent, idet interessen hovedsageligt samlede sig om helleflynderfiskeriet. Fra 300 tons i 1926 steg udbyttet i 1928 til 1000 tons, og da helleflynderfiskeriet efter tredivernes midte næsten ophørte, kom den voldsomme stigning til 2000 tons i 1937, 5500 tons i 1938 og 11.500 tons i 1939.

Ifølge de norske statistiske oplysninger var antallet af fartøjer samt udbyttet af fiskeriet i årene 1949-53 følgende (udbyttet er givet i rund frisk fisk):

År	linefartøjer	trawlere	torsk	helleflynder
1949	—	—	14.961 tons	251 tons
1950	37	3	18.531 »	138 »
1951	—	—	35.788 »	268 »
1952	41	5	22.652 »	180 »
1953	55	4	31.431 »	335 »

I 1952 deltog 981 norske fiskere i fiskeriet.

Som omtalt tidligere var englænderne interesseret i helleflynderfiskeriet, idet de financerede de store norske ekspeditioner. Engelske trawlere var knyttet til disse foretagender som transportskibe, der førte frossen helleflynder til det engelske marked, men samtidig drev engelske skibe langlinefiskeri på torsk ved Grønland. Det var dog kun mindre mængder, der fiskedes, i 1930 og 1931 således kun 3000 tons.

Efter krigen har englænderne genoptaget fiskeriet ved Grønland. I 1946 og 1947 var det dog kun med et enkelt langlinefartøj. Da indførelsen af en firemiles fiskerigrænse ved Norge og senere ændringerne i fiskerigrænsen ved Island lukkede flere betydelige områder for britisk fiskeri, blev det nødvendigt for England at søge nye fiskefelter for den store trawlerflåde, og de torskerige farvande ved Vestgrønland var det naturligste operationsfelt. Englænderne har hovedsageligt drevet deres fiskeri i den allersydligste del af Davisstrødet udfor Julianehåbbugten, Nanortalik og Kap Farvel.

Bundforholdene er her ikke ideelle for trawlfiskeri og redskabstabet er stort, men en

fordel ved denne sydlige fiskeplads, fremfor fiskepladserne nordligere i Davisstrædet, er, at der spares nogle dages sejltid, og dertil kommer, at torskemængden har været stor.

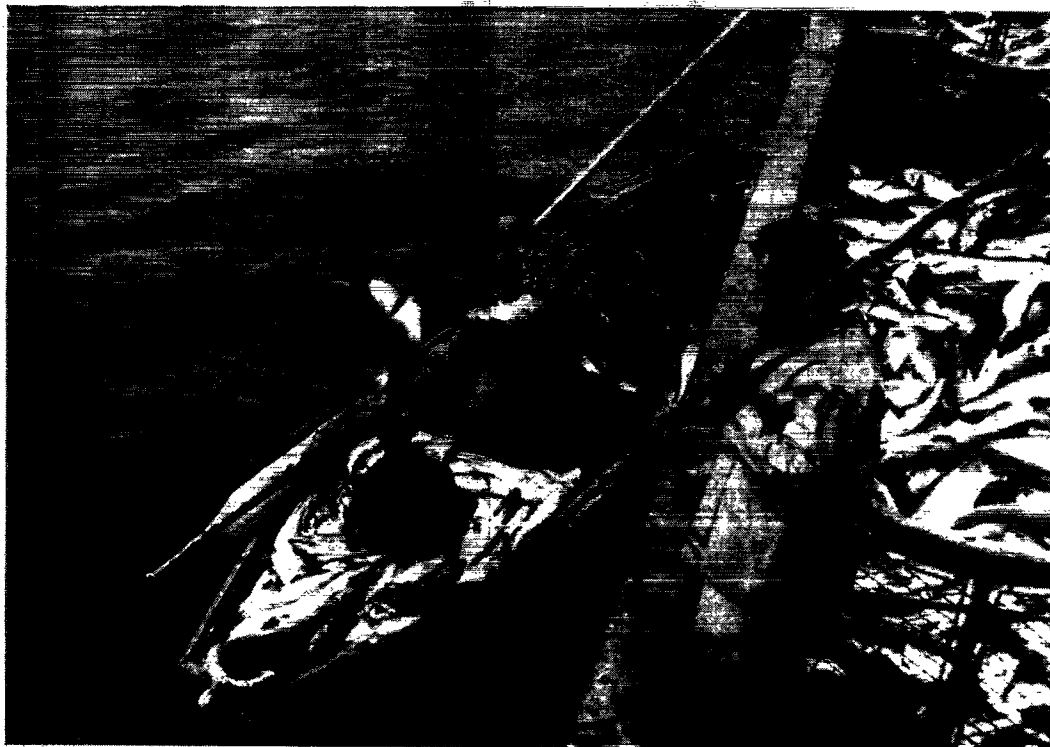
I 1951 deltog 51 trawlere over 500 tons samt 6 linefiskere i fiskeriet med et udbytte på 12.293 tons torsk. I 1952 fiskede 113 trawlere og 3 langlineskibe 56.306 tons torsk og 390 tons helleflyndere. Heraf var ikke mindre end 34.423 tons torsk fisket i Julianehåb-Kap Farvel området. Af andre fiskesorter fiskedes 159 tons rødfisk og 3,3 tons kuller. I 1953 fiskede engelske trawlere 32.934 tons torsk, 1.057 tons rødfisk, 403,6 tons kuller og 416,2 tons helleflynder.

September og oktober har været bedste sæson, men der fiskedes lige til ind i december.

Portugisernes traditionelle fiskeriområde har i århundreder været Newfoundland's bankerne. I 1931 begyndte de for første gang at fiske torsk ved Grønland. Det pågældende år var vejrforholdene usædvanlig gode. Vejret var næsten for godt. Det blæste næsten ikke, og søen var rolig, hvilket bevirkede, at skibene ikke fik så megen slingring, at bunkerne af saltfisk i lasten kunne sætte sig og synke sammen sådan, at man kunne få lasten helt fyldt. Torsk var der rigelige mængder af på bankerne, og de var tilmed store og gode. Intet under, at de portugisiske fiskeskibe kom til Grønland i de følgende år og har vedblevet dermed. Portugiserne er den eneste nation, der driver torskefiskeriet ved Grønland fra moderskibe med doryer. Moderskibene er enten skonnerter eller større motorskibe. Gennemsnitsstørrelsen for et doryskib var i 1952 700 tons med et antal af 60 doryer. De mindste mellem 500 til 600 tons med 26 doryer, og de største på ca. 1100 tons med 70 doryer. Doryerne er een-mands doryer, der fisker i en afstand fra moderskibet af indtil 5 sømil. Der fiskes med langline, ca. 500 kroge, men undertiden anvendes tillige pilk, hvis torsken står oppe i vandet. Linerne trækkes ved håndkraft, og doryens fremdrift sker ved årer eller sejl.

Det er et fiskeri, der frembyder meget stor fare for fiskeren i disse urolige, tågede farvande, og der er da også hvert år fiskere, der mister livet derved. Sæsonen starter i april ved Newfoundland, fortsætter i juni ved Grønland og ophører i september-oktober. Har skibene ikke fået fuld last ved Grønland, eller er vejrforholdene der ugunstige, fiskes der undertiden i den sidste del af sæsonen igen ved Newfoundland.

Den menige fiskers fortjeneste er yderst beskednen, gennemsnitlig knap 3000 kr. i hele sæsonen, tiltrods for, at hans tilværelse sæsonen igennem er et umenneskeligt slid i 18 timer af døgnet. Fiskeriet starter oftest på Danas Banke eller Fiskerbanke. Herfra går man til Fyllas Banke og endelig til Store Hellefiskebanke, hvor der fiskes i den største del af sæsonen. Store Hellefiskebanke frembyder store fordele fremfor de sydligere banker. Vejret er roligere end sydpå, og der er store områder med forholdsvis ringe dybde, hvilket betyder en stor lettelse ved ophaling af linen, som jo foregår ved håndkraft. Enkelte fartøjer har dog holdt til på Fyllas Banke i de sidste år, idet de der har fanget noget større torsk end på Store Hellefiskebanke. Ca. 40 doryskibe og 20 trawlere har

Portugisisk dory lander fisk på moderskibet.

Foto: P. M. Hansen

fisket ved Grønland. Trawlerne gør to rejser i sæsonens løb. I 1952 har doryskibene haft en fangst på 15.444 tons, medens trawlerne har fisket 28.184 tons, udelukkende torsk, da andre fiskearter, selv helleflynder, ikke har nogen interesse. I 1953 var udbyttet af portugisernes fiskeri 54.498 tons torsk, og Portugal var i det år den nation, der havde den største fangst af samtlige nationer, der fiskede i området.

Islændingene var ret uheldige med deres første forsøg med langlinefiskeri efter torsk ved Grønland i midten af trediverne. Forsøget blev ikke genoptaget, og først i 1949 startede tre islandske moderskibe, der drev langlinefiskeri fra motorbåde. Også dette forsøg blev en skuffelse, men i 1951 blev 16 trawlere sendt til Grønland. I perioden juli til december gjorde disse skibe tilsammen 28 rejser og fik et udbytte på 14.302 tons torsk og 120 tons andre fisk. I 1952 var antallet af trawlere 29, der tilsammen gjorde 70 rejser i en sæson fra maj til december. Udbyttet var 48.070 tons torsk. I 1953 var udbyttet 13.680 tons torsk og 12.406 tons rødfisk. Island vil sikkert fiske i grønlandske farvande i de kommende år, idet de ved udvidelsen af deres territorialfarvand ikke alene har udelukket andre nationers, men også deres egne trawlere fra betydningsfulde fiskepladser. I 1953 fandt islændingene rige forekomster af rødfisk, og fiskeriet af denne fisk, der efter-

Franske fiskere på Grønlands-fiskeri.

Foto: P. M. Hansen

hånden er blevet meget efterspurgt på markedet, vil sikkert yderligere blive udviklet. I begyndelsen af trediverne kunne man på Store Hellefiskebanke møde store franske doryskibe, der til fremdrift kun anvendte sejl. Der fiskedes med liner fra tomands doryer. Nu er den form for fiskeri opgivet, idet det sidste franske doryskib blev oplagt i 1952. Nu fiskes der kun med trawlere på 1000 til 1600 tons med ca 55 mands besætning. Mellem 30 og 35 trawlere af denne størrelse har i 1952 fisket ca. 37.000 tons torsk ved Grønland. Angivelsen er dog højst usikker, derimod er de franske opgivelser af et udbytte på ca. 20.000 tons i 1953 sikkert pålidelige. Franskmændenes største fiskeri foregår ved Newfoundland.

Spanierne har kun i mindre grad fisket ved Grønland. I juli-september 1952 er der af spanske trawlere fisket 4.879 tons torsk og i 1953 fiskedes 2.932 tons.

Italienerne, der efter krigen har udviklet et fiskeri med store trawlere, har kun foretaget få rejser til grønlandske farvande. Der foreligger ikke nogen oplysninger om, hvor mange skibe, der har deltaget i fiskeriet eller om, hvor stort udbyttet har været.

I tredivernes begyndelse kunne man på Store Hellefiskebanke træffe enkelte dorymoderskibe fra Newfoundland, let kendelige på deres store mesanbom. I 1952 har tre

trawlere fra Nova Scotia fisket 679 tons torsk ved Grønland. Forsøget blev ikke gentaget i 1953.

Tyskerne fiskede helleflynder i Davisstrædet i 1929-30, og i 1937 fiskede et enkelt tysk fiskeskib med langliner og trawl ved Grønland. I 1952 har tyske trawlere fisket 2.456 tons torsk og 300 tons rødfisk i juli-august på bankerne i Davisstrædet og i september-februar i området ved Kap Farvel. I 1953 fiskedes 2.099 tons torsk og 152 tons rødfisk.

Ifølge den internationale statistik har det samlede udbytte af samtlige nationers torskefiskeri i Davisstrædet været 168.192 tons i 1951, 254.830 tons i 1952 og 204.731 tons i 1953, heri er indbefattet grønlændernes fiskeriudbytte, der i de pågældende år har været henholdsvis 17.743 tons, 16.726 tons og 18.624 tons. Ifølge statistiken har der ved Grønland, Labrador og Newfoundland været fisket følgende kvanta torsk i tons:

	Grønland	Labrador	Newfoundland
1951	168.192	29.234	397.209
1952	254.830	53.626	439.060
1953	203.731	94.277	484.887

Udbyttet af torskefiskeriet gik stærkt frem fra 1951 til 1952 i alle tre områder. Størst var den procentiske fremgang ved Labrador med ca. 84%, dernæst kom Grønland med ca. 35% og Newfoundland med 10%.

Fra 1952 til 1953 var der fremgang for Newfoundland på ca. 10% og for Labrador på ca. 7,6%, medens udbyttet ved Grønland var gået ned med 20%. En af de væsentligste årsager til denne nedgang må søges i det forhold, at torskeårgangen 1947 var meget stærkt dominerende i fangsterne, og at torsk af denne årgang, der jo i 1953 var seks år gamle, kun var ganske små som følge af langsom vækst. Store kvanta af de fangne torsk har sikkert været for små til saltning.

Ved Newfoundland er der fisket de største torskemængder, men her udgør Canadas og Newfoundlands udbytte i 1952 antagelig over tre fjerdedele og i 1953 over halvdelen af totaludbyttet. Frankrig, Spanien og Portugal har meget store fiskerier i dette område, hvilket disse nationer har haft i århundreder.

De statistiske oplysninger, som er anvendt i nærværende betragtninger er indsamlede og bearbejdede af den i 1951 startede kommission I.C.N.A.F. (den internationale kommission for fiskeriet i det nordvestlige Atlanterhav). Ti nationer er tilsluttet denne kommission, hvis område er de vestgrønlandske farvande, farvandet udfør Labrador og Newfoundland samt et lille område udfør de nordlige stater i U.S.A. En udførlig statistik har kun været udarbejdet siden kommissionens start i 1951 for flere af de nationers vedkommende, der fisker i området.

Hovedformålet med kommissionens arbejde er bl. a. ved hjælp af udførlig statistik og

Fransk dory-moderskib på fiskeri i Davisstrædet.

Foto: P. M. Hansen

kontinuerlige biologiske undersøgelser at overvåge fiskebestandene i området, for at kunne gribe ind med regulerende foranstaltninger i fiskeriet, såfremt det viser sig, at en bestand skulle være genstand for overfiskning. Såvel udarbejdelsen af statistikken som de biologiske undersøgelser er opgaver, der udføres af hver af de nationer, der er tilsluttet kommissionen, men rapporter om disse emner forelægges ved de årlige møder og offentliggøres af kommissionen. Hidtil har man kun fundet anledning til ved ændring af maskestørrelse i trawlen at gribe regulerende ind i fiskeriet på Georges Bank udfor Boston, hvor bestanden af kuller syntes at være truet ved opfiskning af for mange små fisk.

I Grønland og Danmark er vi jo endnu i hvert fald kun interesseret i, om en regulering af fiskeriet i grønlandske farvande kan være påkrævet, og det vil måske derfor være naturligt her at anstille nogle betragtninger over bestandene af to af de vigtigste nyttefisk i dette farvand.

Går vi tilbage til tyverne og trediverne, ser vi, at en meget rig bestand af helleflynder i Davisstrædet i løbet af få år blev meget stærkt reduceret ved et hensynsløst rovfiskeri fra de store fiskeriekspeditioners side.

Helleflynderbestanden har efter krigen været i langsom fremgang, og det ses da også af statistikken, at udbyttet som især nordmænd og englændere har opnået, er steget noget i de sidste par år. Helleflynderfiskeriet har efter krigen nærmest været at betragte som et sekundært fiskeri, og fangstudbyttet har været suppleringsfangst for torskefiskerne. Egentligt dybvandsfiskeri med langliner efter helleflynder, som i tyverne og trediverne, har ikke været drevet i væsentligt omfang efter krigen, og indskrænker man sig til den form for fiskeri, vil der vel næppe være fare for den voksende helleflynderbestand. Skulle man påny starte med samme rovfiskeri som tidligere, vil det sikkert være nødvendigt for I.C.N.A.F. at gribe ind med regulering af fiskeriet, som amerikanerne og canadierne med stort held har gjort det ved helleflynderfiskeriet i det nordlige Stillehav.

Ser vi nu på torskebestanden, der for tiden er udsat for et meget kraftigt fiskeri, er forholdet det, at bestanden på bænkerne udfør Grønland er meget stor, så stor, at der er tegn på overbefolkning. Den grønlandske torskebestand er meget stærkt svingende efter forekomsten af rige og fattige årgange, og i øjeblikket er vi inde i en periode med en ganske usædvanlig rig årgang, nemlig årgang 1947, der særligt har gjort sig gældende i den nordlige del af Davisstrædet. På grund af overbefolkningen er væksten af torsk af denne rige årgang meget langsom, da der ikke er næring nok til så mange torsk i området. En udtynding ved stærkt fiskeri vil derfor muligvis vise sig at have gavnlige indflydelse på torskenes størrelse og kvalitet. I den sydlige del af Davisstrædet i farvandene udfør Julianehåb distrikt, er forholdene forskellige fra dem, vi finder længere nordpå. Her har den rige årgang 1947 kun gjort sig svagt gældende, og det er årgang 1945, der har været den dominerende både i grønlændernes og de fremmede fiskeres fangster. I både de tyske og engelske fangster i 1952 udgjorde denne årgang over 60%. Ved det store fiskeri i dette område må der være fanget mange millioner torsk af denne årgang. I 1954 var årgang 1945 gået stærkt tilbage, hvad der må anses for hovedårsagen til at fiskeriet, også det grønlandske, gav ringere udbytte. Det er naturligt at skyde skylden på de fremmede fiskere for dette kedelige forhold, men det er dog ingenlunde udelukket, at årgangens tilbagegang skyldes helt andre forhold, som intet menneske har indflydelse på. Årgang 1945 blev i 1954 ni år gammel, og vi ved fra mange års erfaring, at netop i den alder har i tidligere tider store mængder af grønlandstorsk forladt det grønlandske område og søgt til islandske gydepladser for at yngle. Disse store ynglevandringer har i særlig grad fundet sted fra Julianehåb distrikt, hvorfor fiskeriundersøgelserne i årene efter krigen netop har foretaget omfattende mærkningsforsøg i dette distrikt. Vi kunne derfor forvente, at der ville blive gjort usædvanlig mange genfangster af mærkede grønlandstorsk ved Island, men dette har imidlertid ikke været tilfældet. Dog har den islandske fiskeribiolog, magister Jónsson meddelt mig, at der i foråret 1954 var ikke mindre end 20% flere torsk af årgang 1945 i fangsterne ved de islandske gydepladser, end han havde forventet ifølge forudgående beregninger. Dette kan kun forklares ved en større tilvan-

Foto: P. M. Hansen

*Tomandsdory på fiskeri i Davisstrædet.
Doryerne, der altid fisker i tilknytning til moderskib, forlader ofte dette på en hel dags fiskeri langt borte fra skibet.
Det sker, at de overraskes af vejr og aldrig finder tilbage igen.*

dring fra et andet område end det islandske, og her er det jo mest nærliggende at forestille sig, at en indvandring fra Grønland har fundet sted.

Der er også et andet forhold, som kan spille ind ved et så storstilet fænomen som en udvandring af millioner af torsk fra Grønland, nemlig den mulighed, at forskellige forhold i havet mellem Grønland og Island har bevirket, at de vandrende stimer er blevet spredt, så at en stor del af torskene er ført ud over det åbne dybe Atlanterhav, og der er gået til grunde eller spredt til steder, hvor intet fiskeri finder sted. Der er et enkelt lille punkt, der synes at støtte denne teori, nemlig en genfangst af en mærket grønlandstorsk ved Lofoten ved Nordnorges kyst i foråret 1954. Torsken var mærket i 1952 ved Nanortalik. Måske er den en af overleverne fra store spredte stimer, der har forvildet sig helt op til den nordnorske torskestammes store gydeplads.

Efter disse betragtninger er det som sagt tvivlsomt, om vi kan lægge ansvaret for nedgangen i torskebestanden ved Julianehåb på de fremmede fiskere.

Imidlertid bliver den grønlandske torskestammes biologiske forhold, herunder også dens størrelse, nøje overvåget hvert år, ikke alene ved forskning fra danske, men også

fra norske, engelske, islandske, portugisiske og tyske biologers side, og alle er interesserede i at se, om der viser sig tegn på overfiskning. I tilfælde af en sådan, vil der blive skredet ind med alle til rådighed stående midler af den internationale kommission for fiskeriet i det nordvestlige Atlanterhav, men på nærværende tidspunkt synes der ikke at være nogen anledning til at gribe til regulerende foranstaltninger til beskyttelse af den grønlandske torskebestand.

ANMELDELSER

Tre besøg i Grønland

af Helge Christensen
med tegninger af Alex Secher. 1954.

En ualmindelig smuk lille tryksag, der i jævne ord og streger – og fire farvetryk – skildrer livet i Grønland på boplads, på udsted og i by. I alt 42 sider trykt i 650 nummererede eksemplarer, hvoraf kun 250 er kommet i handelen.

I et kort glimt fra bopladsen tegnes et billede af brydningen mellem gammel og ny ånd. Skal man forlade bopladsen med de gamle traditioner og rejse ind til byen til den mere sikre tilværelse? I et andet glimt fra udstedet fortælles om de rige muligheder, der venter ude på fjorden, hvor torskestimerne står tætte. Der er fisk til alle, der har lyst til at hale dem indenbords, – nye muligheder til mange mennesker. Stærkest mærkes dog nytiden i byen med dens mangehånde pulserende liv. Her er hele nye samfundslag ved at gro op med nye krav og store forventninger: fiskerihavn, fabrikker, teknik, moderne veje og et alsidigt kulturelt liv. Naturen har givet grønlænderne et af verdens skønneste lande at leve i, men det blev overladt menneskene selv at finde noget at leve af – og leve for. Det er det, der arbejdes så ihærdigt på i vore dages Grønland.

C. V.

Den dragende flok

af Jens Rosing. 1954.

En lille nydelig bog på 124 sider med forfatterens egne stregtegninger. Jens Rosing fortæller her om sin læretid som rensdyrnomade i Finmarken, mens han uddannede sig til det ansvarsfulde hverv at føre en stor rensdyrflok over til Grønland for at skabe noget helt nyt, et gammelt kulturerhverv på ny jord.

Det er mesterlige skildringer. Man undres tit over, hvorfra Rosing har fået det friske sprog, den levende poesi og den sprudlende fantasi, der side efter side skaber livsglæde og liv over feltet. Det må være en fædrene arv. Rosing-familien er jo næsten allesammen fødte kunstnere, og Jens Rosing er absolut ikke en af de mindste. Det er en fornøjelse at følge med Jens Rosing rundt i de norske fjelde og hele vejen høre ham fortælle om det liv, mennesker, rener, vildt og fugle, som rører sig heroppe i fjeldlandet. Livet er hårdt heroppe, men det giver styrke i ånd og muskler, og det træner forfatterne op til at yde det endnu større – hjemme i Grønland.

C. V.